

ACC. N:R M. 10134:1-9.

Landskap: Skåne Upptecknat av: sew. län Edward Heimer
 Härad: Skåne län Adress: Apelgatan 11, Lund
 Socken: Skånöv Berättat av: Edward Heimer
 Uppteckningsår: 1946 Född år 1880 i Vellinge

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Folkets om Skånöv.	s. 1-4.
Votivskappet i Skånövs kyrka.	s. 5-7.
" " Falsterbo "	s. 7
Borgmästare Leonard de la Ross.	s. 8-9.

Skriv endast på denna sida!

Euligt gammal, utbredd tradition i Skanör

1. är staden av mycket hög ålder. "När Kristus lät sig föda, stod Lund och Skanör i grön" var ett allmänt känt uttryck både i Skanör och på den omgivande landsbygden åtminstone så långt fram i tiden som till sekelskiftet.
2. har staden en gämg varit mycket stor, enligt vad som ligger av de gamle prästors sträckta den sig långt ut på Ljungan ända upp mot Annerännan.
3. har staden i forna tider lagat längre öster ut och närvaras Höllviken än vad nu är fallet.
- 3.4. är Annerännan en grävd vattendrög, kallas av en forntida kanal, som förmedlar Östersjön med Höllviken, alltså en förgångars till Falsterboken.
- 4.5. är det vattendrag, som går fram genom Bredväg, består av en gammal seypled från Höllviken in till staden.
5. har man kunnat segla in i Bäckdjupet ända fram till slottet.

6. bor Krollen ute vid Knösen;
7. ligger en dansk prins, som stupad i ett krig,
begraven i Prinsbacken, en nu nästan försvunnen
kulle, belägen nära västra Långvallen ute i Knä-
vängan mellan staden och Knösen.
8. Har kyrkans torn varit mycket högre än det
nu är. Sannolikt och kanske de flesta påstå att
kyrktornet en gång under ofredstider blivit ned-
skjutet av danskarna - andra att det träffats av
bliden.
9. Har den gamla kvarnen i forna tider tjäusdyjord
som sjömrärke;
10. är Fälssterbo kyrka så gammal, att den byggts
före syndafloden;
11. ligger det en kyrkogård i den Årslövska
plantorinjen (nuvarande Parken) just där flagg-
stången nu står. Detta område kallades i gamla
tider "Kyrkbacken".

12. En själs spelling ligger begravd under en stor sten
ute på Ljungan; platsen kallas Rares krok och är be-
lägen i närheten av Skuffels läge. En annan själs-
spelling ligger i Per Tordens krok nere vid Höll.

13. Galgen stod i gamla tiden ute på Ljungan
strax i närheten av de s. k. Asperus i nordöstra
höruet av Falsterövången och Långdalen, som bildar
stadsgränsen.

14. Det spökar i Asperus, vid päronträdet i Falsterö-
vången (där bor Jerusalemshouabare) och vid
Kvåsen, där trollen bor.

15. Kruisshofers gravsten, som står till vänster om
kyrkdörren utanför kyrkan, hade en tid sin plats
inne i kyrkan men måste på grund av svåra spöke-
rier flyttas ut och ställas på sin gamla plats,
den nedre platsen.

16. Kung Rolf, trollkungen på Skauörs slott, hörs uttalande
omkring på Skauörs gåtor. Denna folktro synes ha hållit
sig kvar bland de gamla ända fram till tiden vid sekelskiftet.

Votivskäppet i Skanörs kyrka.

¶ Skanörs kyrka tränger ett pratsfullt votivskäpp, en bestyckad freyatt. Trusen av de gamla skanörsborna, jag har frågat flera av dem, tycks ofta vänta om dess tillkomst. Att det är gammalt och en gäva till kyrkans sand tillverkat av en sjöman, som förligen tyckt sig lemnat i staden är man enig om.

Skäppet har icke använts vid processioner, åtminstone icke såd man har sig bekant; ej heller har det använts som ljuskron. Då en av de försämrade är sedan bordgången lottarna föreslog, att man skulle upplysa skrovet med det elektriska ljus, blev detta förslag avvisat av kyrkoverdet.

F. d. handf. försen Hilda Klein har meddelat, att votivskäppet för en del är sedan blev renoverat, försett med ny tackling och omvildat, det var vid den tiden illa medfaret. Själva sydde fr. Klein nya

flagnar till den gamla kluvsen. Enligt Fr. H.
påträffade man därvid ett hoprullat gulst
dokument inne i skeppsskrovet. "Vad detta inne-
höll visade hon ingenting om; det lades tillbaks på
sin plats. Fröken Klein berättade vidare om att förr
i tiden var skeppet upphängt så, att det svängde
vid vissla luftdrag och på söndagarna, då menig-
heten strödade in och ut ur kyrkan, såg man det
i ständigt rörelse - det stannade dock alltid med att
pekna med staven i vindens riktning. Kanske står
dett påstående i samband med föreställningen om varsel
i gamla tider. — Vid efterforskningar i Landsarkivet
har jag i Skövörs kyrkas räkenskaper för år 1764
funnit följande: "Kyrkans inventarium förbliver efter
1763 års räkning, allenast tillkommer ett litet Orlogs-
skepp med allt dess tillbehör, skänkt till kyrkan
av det välbefarne Skeppsarelayet här i staden och är
samma skepp upphängt mitt i kyrkan över gången."

Votivskeppet i Skanörs kyrka är alltså en gåva från Skepparslaget i staden år 1764.

Vad som tillverkad detsamma är till vidare en hemlighet; inte heller har jag vid efterforskningar funnit någon föregångare till detsamma.

Votivskeppet i Falsterbo kyrka.

i Skanör

Euligt kantar A. Eriksson är votivskeppet i Falsterbo kyrkan tillkommet år 1831, en gåva till kyrkan av en sjöman från staden.

Vid efterforskningar i Landsarkivet har jag icke fått någon bekräftelse på detta på stämde. Skeppet är upplagat i den förteckning som åtföljer kyrkans räkenskaper år 1835 men saknas i närmast föregående mera detaljerade inventarieföreläggning av år 1800. Det är alltså troligt att det tillkommit under åren mellan 1800-1835. Några ceremonier, som stått i samband med Falsterboskeppet har jag aldrig hört omtalas.

ACC. N:R M. 10134:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

År 1784 avled den förste litterate borgmästaren
i Skanör, Leonard de la Rose, sedan han i 32 år
beklädt borgmästareämbetet i staden. De la Rose
synes ha varit en praktisk och dugande man,
som genomförd många förbättringar men också
skaffat sig bittra fiender. På hans tid byggdes
det nuvarande rådhuset och det s. k. gamla skol-
huset delvis av material, som hämdades från
ruinerna på slottsbacken. Det första post-
kontoret i Skanör tillkom då och borgmästaren
blev själo stadens förste postmästare. Fästningen
vid Skanör anknöts i Klötups till postlinjen
Malmö - Ystad. Det väckte stor förbittring
bland bönderna, då borgmästaren förnyade dem
att bryta upp stenläggningen på sina gårds-
palaver och med detta material skensätta torget.
När de la Rose var död och som ofta nämns
fäst sin gravplats norr om kyrkan bland

ACC. N:R M10134:9

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

strandvaktare, tiggare och utsocknes hånades
man, enligt vad traditionen ännu berättar, går honore
med att spotta och kasta ut stenar i gravar under
utropet: "Nu har du väl fått den roj." Minnes-
värden finns ännu kvar, och gravplatsen är väl
underhållen.

Borgmästare Leonard de la Rose efterträddes i
ämbetet av sin mäs, Carl Georg Crousios
(gamle lagman Crousios, som han kallas).

Få haus tid inträffade år 1808 en händelse, som
levat kvar i minnet ända fram till nutiden och
som jag skildrad i en artikel i Skåne gillerts
i Stocholm årskrift 1937 under rubriken
"Ett krigiskt underverk i Skåne i början
av förra seklet."